

Besvarelse (11/2 81):

Bilag

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

På det nordiske udenrigsministermøde i Reykjavik den 30.–31. august 1979 var der mellem ministrene enighed om at overveje mulighederne for et nærmere nordisk samarbejde til fremme af urbefolkningernes interesser. På denne baggrund har der været afholdt tre nordiske embedsmandsmøder for at drøfte, på hvilken måde den nordiske indsats til fordel for urbefolkningerne kan øges. Et fjerde møde vil finde sted i sidste halvdel af marts i år. Fra norsk side er det tilkendegivet, at man på dette møde vil orientere de øvrige nordiske lande om situationen omkring igangsættelsen af Alta-Kautokeino-projektet.

Som det fremgår af vedlagte rapport af 26. marts 1980, udarbejdet til det nordiske udenrigsministermøde i marts 1980, drøftes på embedsmandsmøderne konkrete muligheder for en øget nordisk støtte til urbefolkningerne, herunder eventuelle initiativer inden for rammerne af FN og FNs menneskerettighedskommission. Herudover undersøges mulighederne for af midlerne til udviklingsbistand at støtte urbefolkninger.

Som et resultat af disse drøftelser har de fem nordiske lande bl. a. ydet bidrag til afholdelse i 1980 af en regional konference for indianske ledere i Sydamerika.

Fra dansk side har vi i de senere år bl. a. gennem FNs børnefond (UNICEF), Folkekirkens Nødhjælp og Den internationale Arbejdsgruppe for Indfødte Folks Forhold (IW-GIA) støttet en række projekter til fordel for urbefolkningerne i Latinamerika.

Spørgsmålet om urbefolkningernes retsstilling ventes drøftet i FNs menneskerettighedskommission, som netop har indledt sin 37. samling i Genève.

Danmark vil på nævnte samling overveje at fremlægge et resolutionsforslag, der understreger vigtigheden af at beskytte urbefolkningers rettigheder, og som opfordrer underkommissionen om minoriteters rettigheder til snarest at ville færdiggøre en indledt undersøgelse af de forskellige aspekter i forbindelse med diskriminering over for urbefolkninger.

Rapport fra den nordiske embedsmannsgruppe til fremme av urbefolkningenes interesser

1. Under sitt møte i Reykjavik i september 1979 ble de nordiske utenriksministre enige om å undersøke mulighetene for et nærmere nordisk samarbeid til fremme av urbefolkningenes interesser. For å følge opp disse intensjoner, fant det sted et nordisk embedsmannsmøte i Oslo 6. desember 1979. På et nytt møte i Oslo 24. mars 1980 ble drøftelse på embedsmannsplan videreført, og nærværende rapport ble utarbeidet til det nordiske utenriksministermøtet i Helsingfors 27.–28. mars 1980.

2. Under møtene ble konstatert at bestrebelser for å fremme urbefolkningenes interesser kunne anta forskjellige former, f. eks. normativt ut fra menneskerettssynspunkt, ved finansiell og annen støtte, og bistandspolitisk. Det ble fremholdt at man burde se saken i en større utenrikspolitisk sammenheng og at fortsatt nordisk kontakt og koordinering ved behandlingen av spørsmålet i ulike FN-organer og andre internasjonale fora var ønskelig. Bl. a. måtte man være oppmerksom på at prinsippet om ikke-innblanding i andre lands indre anliggender vil kunne påberopes i denne sammenheng. Det var enighet om at arbeidet for fremme av urbefolkningenes interesser kunne skje ved dels direkte bistand, dels multilateralt, særlig innen rammen av FN.

3. Innen FN synes det naturlig og hensiktsmessig for de nordiske land å søke å bygge videre på det arbeid som finner sted i FN's underkommissjon for minoriteter og mot rasediskriminering. Man fant at den rapport om urbefolkningenes situasjon som ventes fremlagt der, trolig vil utgjøre et gunstig grunnlag for en mer omfattende drøftelse av saken. Man merket seg med interesse at det forelå planer om å opprette en arbeidsgruppe under Menneskerettighetskommisjonen til behandling av urbefolkningsproblematikken, der de nordiske land burde kunne bidra aktivt. På lengre sikt kunne man eksempelvis tenke seg å arbeide for vedtakelse innen FN av en erklæring til fremme av urbefolkningenes interesser.

4. Den nordiske embedsmannsgruppe har orientert seg om de organisasjoner som har